

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/601 - 6K - 11
7/4176 - 6K - 24
7/4533 - 6K - 31
7/5513 - 6K - 45
7/1917 - 6K - 16
24 Mayıs 2019

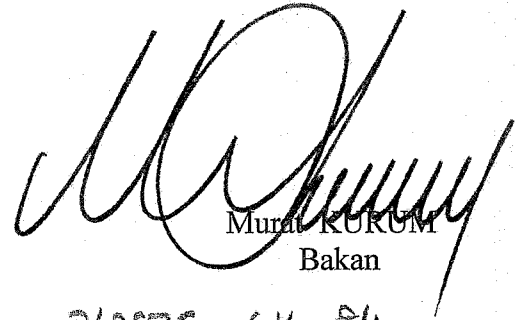
Sayı : 30824082/610- 124398
Konu : Yazılı soru önergeleri

.../.../2019
7/5300 - 6K - 40
7/626 - 6K - 11
7/6617 - 6K - 63

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları, Bakanlığımıza geliş tarih-sayıları ile konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EKLER:

- Liste (5 Adet- 5 Sayfa)
- Cevap yazısı (30 Adet, 54 Sayfa)

7/7533 - 6K - 84
7/7676 - 6K - 84
7/7776 - 6K - 85

7/7535 - 6K - 84
7/7939 - 6K - 101
7/7782 - 6K - 85
7/7783 - 6K - 85
7/8340 - 6K - 101
7/9534 - 6K - 108
7/9535 - 6K - 108
7/6881 - 6K - 65
7/10150 - 6K - 119
7/7940 - 6K - 101
7/6890 - 6K - 65
7/6141 - 6K - 59
7/7537 - 6K - 84
7/3202 - 6K - 16
7/7784 - 6K - 85
7/4708 - 6K - 31
7/6165 - 6K - 59
7/6147 - 6K - 59
7/7264 - 6K - 75

İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN MAHİR POLAT'IN
TBMM 7/4708 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR

İzmir Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'nün internet sitesinden 09.01.2018 tarihinde yapılan duyuruda, İzmir ili Çeşme ilçesi Ovacık Mahallesi (197 Ada 17 Parsel, 198 Ada 10 ve 14 Parseller, 203 Ada 8 Parsel, 222 Ada 4, 7, 20, 38 ve 66 Parseller) mevkiinde, Geoid Mühendislik İnşaat Jeotermal Enerji Turizm San. ve Tic. Ltd. Şti. tarafından yapılması planlanan Sondaj Yöntemiyle Jeotermal Kaynak Arama Faaliyeti (9 Adet Sondaj Kuyusu) projesi ile ilgili olarak sunulan dosyanın, Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği'nin 17. maddesi doğrultusunda incelendiği ve uygun bulunduğu belirtilerek, projeye ilişkin ÇED sürecinin başlatıldığı ifade edilmiştir. Daha sonraki süreçte Valilik tarafından projeye ilgili "ÇED gerekli değildir" kararı verilmiştir. Bölge halkı jeotermal sondaj kuyuları ile ilgili verilen bu kararın iptali için İzmir 5. İdare Mahkemesi'nde dava açmıştır. Son olarak 11 Ekim 2018 tarihinde bilirkişiler ve mahkeme heyeti tarafından keşif yapılmıştır. Söz konusu bölgede enginar, kavun ve üzüm yetişen tarım alanları içinde 9 jeotermal kuyu açılmak istenmesi ve bunun için "ÇED gerekli değildir" kararı verilmesini anlamak mümkün değildir.

Ülkemizin en önemli turizm beldelerinden olan Çeşme'de, MTA raporlarına göre termal su sıcaklığı 54-57 derece civarındadır. Bu kadar soğuk bir termal su ile enerji üretilmeyeceği konusunda bilim insanları hemfikirdir. Su kaynaklarının çok kısıtlı olduğu Çeşme'de, arama ruhsatı sahası içerisinde Azmak Deresi, Büyükdere ve İnlice Deresi bulunmaktadır. Suyu karışacak olan ağır metaller sonucunda Çeşme halkının susuz kalacağı ifade edilmektedir. Bunun yanı sıra tarım arazileri ile "1. ve 3. derece doğal SİT alanı" olarak nitelendirilen alanlar ve turizm büyük ölçüde olumsuz etkilenecektir.

İzmir'in sınır komşusu Aydın'da kurulan Jeotermal Enerji Santralleri (JES) nedeniyle büyük sorunlar yaşandığı ortadadır. JES'lerden havaya karışan gazlar, toprağa ve suya karışan akışkanlar nedeniyle çevre kirliliği oranlarının son yılların en yüksek seviyesine ulaştığı belirlenmiştir. Çevre kirliliğine ve iklim değişimine bağlı sağlık sorunlarında da önemli artışlar yaşanmış, bu artışlar TÜİK verileriyle de ortaya konulmuştur. Ayrıca, Aydın'da incir ve zeytin üretiminde yaşanan büyük sıkıntılar da Çeşme'deki halkı tedirgin etmektedir.

Bu çerçevede:

- 1-JES'lerin çevreye ve insan sağlığına etkileri ve yaratacağı olumsuz sonuçlarla ilgili olarak bakanlığınızın yaptığı çalışma var mıdır? Varsa bunun içeriği nedir? Yoksa olacak mıdır?
- 2-JES'lerden kaynaklanan sorunlar ile ilgili bakanlığınıza ulaşan şikayetler var mıdır? Bu şikayetlerin konusu ve içeriği nedir? Söz konusu şikayetler ile ilgili yaptığınız çalışmalar nelerdir? Çalışmalar neticesinde, vatandaşın gelen şikayetleri giderme konusunda aldığınız önlemler nelerdir?
- 3-Son 5 yılda JES'lerle ilgili verilen "ÇED olumlu" raporu sayısı kaçtır?
- 4-Son 5 yılda yasalara ve mevzuatlara aykırı olduğu gerekçesiyle yapımına izin verilmeyen JES sayısı kaçtır? Halen hakkında açılan davaların sürdüğü JES projesi sayısı kaçtır?
- 5-İzmir'in Çeşme ilçesi Ovacık Mahallesi'nde hayata geçirilmek istenen JES için MTA raporlarına göre termal su sıcaklığı 54-57 derece olmasına rağmen neden halen jeotermal istenmektedir? Bunun özel bir nedeni var mıdır?

6-Söz konusu proje için neden “ÇED gerekli değildir” kararı verilmiştir?

7-Aydın'da yaşanan sıkıntılar ortadayken, Çeşme'de hayata geçirilmek istenen JES'le bölgedeki yerleşim alanları, tarım arazileri ve doğanın tahrip edileceği gerçeği göz önüne alınmış mıdır?

CEVAPLAR

1-ÇED sürecinde, JES'lerin insan ve çevre sağlığına olası etkileri ile bu etkileri önlemeye yönelik yapılacak çalışmalar ortaya konulmakta ve olumsuz etkilere karşı alınacak önlemler yer almaktadır. İşletme aşamasında meydana gelebilecek herhangi bir olumsuzluk halinde Bakanlığımız denetim birimleri tarafından anı denetimler yapılmaktadır.

2-Jeotermal enerji santralleri ile ilgili ÇED süreci içerisinde -proje özelinde- zaman zaman şikayet dilekçeleri Bakanlığımıza iletilmektedir. Dilekçelerde özellikle koku, tarımsal ürünlerin kalitelerindeki değişiklikler, sulama amaçlı kullanılan sudaki bor miktarındaki artış ve reenjeksiyon yapılmadığına yönelik hususlar dile getirilmekte olup, belirtilen bu konular ÇED süreci içerisinde değerlendirmekte ve hazırlanan raporlarda alınacak tedbirlere yönelik açıklama ve gerekli taahhütlere yer verilmesi sağlanmaktadır. Çevresel Etki Değerlendirmesi sürecinde verdikleri taahhütnameye aykırı davranışların tespiti halinde de 2872 sayılı Çevre Kanununun 20.maddesi (e) bendi gereği idari yaptırımlar yapılabilmektedir.

3-2012 yılından bu güne kadar, ÇED Yönetmeliği ek-1 listesinde yer alarak Bakanlığımızda ÇED süreci yürütülmüş olan JES projelerinden 29 adet projeye ÇED Olumlu Kararı verilmiştir.

4-ÇED Yönetmeliği ek-1 listesinde yer alarak Bakanlığımıza başvuru yapan JES projelerinden 4 tanesi faaliyet sahibinin talebi ile ÇED süreci sonlandırılarak iade edilmiştir. ÇED Olumlu Kararı verilen 4 adet JES Projesi ile ilgili de kararın iptaline yönelik açılan davalar devam etmektedir.

5,6,7-Söz konusu projeye ilişkin Proje Tanıtım Dosyası e-ÇED Sistemi üzerinden İzmir Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğümüze sunulmuş olup; ÇED Yönetmeliği EK-II listesi 55 - Maden, petrol ve jeotermal kaynak arama projeleri, (Sismik, elektrik, manyetik, elektromanyetik, jeofizik vb. yöntemle yapılan aramalar hariç) kapsamında Çevre Kanunu, ÇED Yönetmeliği ve Çevre Kanununa istinaden çıkarılan ilgili Yönetmelikler kapsamında değerlendirilmiştir.

Yapılması planlanan Sondaj Yöntemiyle Jeotermal Kaynak Arama Faaliyeti (9 Adet Sondaj Kuyusu) faaliyetine ilişkin olarak 24.01.2018 tarih ve 2334 sayılı yazımız ile İzmir İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, DSİ 2. Bölge Müdürlüğüne görüş sorulmuştur. İzmir İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü'nün 23.03.2018 tarih ve 812393 sayılı yazısı, DSİ 2.Bölge Müdürlüğü'nün 30.03.2018 tarih ve 226047 sayılı yazısı ile kurum görüşleri alınmış olup, proje tanıtım dosyasında gerekli düzeltmeler yaptırılmış ve 22/05/2018 tarih ve E-2018-161 karar ile ÇED Gerekli Değildir Kararı verilmiştir. Ayrıca; proje “Jeotermal Enerji Santrali (JES)” olmayıp, “Jeotermal Kaynak Arama Amaçlı Kuyu Açılma” projesidir. Konuya ilişkin olarak , “ÇED Gerekli Değildir Kararının” iptali yönünde İzmir 5.İdare Mahkemesi'nin E:2018/845 Esas Numaralı açılan dava devam etmektedir.

